

Sygn. akt I CSK 839/14

POSTANOWIENIE

Dnia 8 stycznia 2015 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Anna Owczarek

w sprawie z wniosku J. C.

przy uczestnictwie K. A., M.B., I.C., K. K., A.C., Z.C., M.J., M. K., J.N., K. N., T.N.,
Z. N., J.S. i K.U.

o stwierdzenie nabycia własności nieruchomości przez zasiedzenie,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 8 stycznia 2015 r.,
na skutek skargi kasacyjnej wnioskodawczyni
od postanowienia Sądu Okręgowego w W.
z dnia 14 października 2013 r., sygn. akt IV Ca (...),

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

UZASADNIENIE

Wnioskodawczyni J.C. wniosła skargę kasacyjną od postanowienia Sądu Okręgowego w W. z dnia 14 października 2013 r., oddalającego apelację od postanowienia Sądu Rejonowego w W. z dnia 30 kwietnia 2012 r., którym stwierdzono nabycie z dniem 1 stycznia 1977 r. przez zasiedzenie przez M. i Z. małżonków C. własności oznaczonych nieruchomości o łącznej powierzchni 989m².

Sąd Najwyższy, oceniając - na podstawie art. 398⁹ § 1 w zw. z art. 13 § 2 k.p.c. - skargę kasacyjną z punktu widzenia podstaw przyjęcia jej do rozpoznania, zważył:

Ustawodawca, wprowadzając skargę kasacyjną jako nadzwyczajny środek prawny służący od prawomocnych orzeczeń, podkreślił, że jej celem jest ochrona interesu publicznego polegającego na ujednoliceniu orzecznictwa sądów i rozwoju judykatury. Cel ten może być osiągnięty jedynie poprzez powołanie i wykazanie istnienia przesłanek umożliwiających jego realizację. Sąd Najwyższy nie jest trzecią instancją sądową i nie rozpoznaje sprawy, a jedynie skargę, będącą szczególnym środkiem zaskarżenia. Jego rolą nie jest zatem korygowanie ewentualnych błędów w zakresie stosowania czy wykładni prawa, nawet gdyby one rzeczywiście wystąpiły. Ocena podstaw przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania następuje w ramach tzw. przedsądu. Sąd Najwyższy bada, czy wskazano i należyście umotywowano przyczyny powołane w art. 398⁹ § 1 w zw. z art. 13 § 2 k.p.c., tj. czy w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona, i przyjmuje ją do rozpoznania, jeżeli jest spełniona przynajmniej jedna z nich. W art. 398⁴ § 2 w zw. z art. 13 § 2 k.p.c. przewidziano wymaganie przytoczenia i odrębnego uzasadnienia wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania. Kognicja Sądu Najwyższego na tym etapie postępowania jest ograniczona i nie obejmuje oceny zasadności podstaw skargi kasacyjnej, zastrzeżonej dla Sądu orzekającego w innym składzie.

Wniosek o przyjęcie skargi do rozpoznania wnioskodawczyni oparła na przyczynie wskazanej w art. 398⁹ § 1 pkt 1 w zw. z art. 13 § 2 k.p.c., podnosząc, że w sprawie występują dwa istotne zagadnienia prawne. Pierwsze zagadnienie skarżąca wiąże z dopuszczalnością „przyjęcia domniemania samoistnego

posiadania nieruchomości w sytuacji braku możliwości zweryfikowania zakresu przestrzennego władztwa nad nią w okresie mniemanego posiadania”, drugie zaś z dopuszczalnością „przyjęcia, że umowa darowizny rodziców na rzecz małoletniego dziecka, w której obdarowanego reprezentuje drugie z rodziców, jako jego przedstawiciel ustawowy, może być oceniana jako nieważna wskutek pozorności tej czynności, jeżeli brak jest zgody władzy opiekuńczej na wyrażenie przez obdarowanego (...) woli pozorności czynności”.

Zgodnie z utrwalonym orzecznictwem Sądu Najwyższego, powołanie się na występowanie w sprawie istotnego zagadnienia prawnego (art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. w zw. z art. 13 § 2 k.p.c.), a więc zagadnienia, które wiąże się z określonym przepisem prawnym i którego wyjaśnienie ma znaczenie nie tylko dla rozstrzygnięcia przedmiotowej sprawy, ale i innych podobnych spraw, wymaga jego precyzyjnego sformułowania i wskazania argumentów prawnych, które prowadzą do rozbieżnych ocen (por. m.in. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 10 maja 2001 r., II CZ 35/01, OSNC 2002, nr 1, poz. 11). W zasadzie powinno to być zagadnienie nowe, o charakterze rzeczywistym, a nie teoretycznym, którego wyjaśnienie przyczyni się do rozwoju jurysprudencji. Argumentacja uzasadniająca wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania musi zawierać odrębne, pogłębione wywody wskazujące na zaistnienie powołanych okoliczności (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 9 maja 2008 r., II PK 3/08, nie publ.; z dnia 19 października 2006 r., IV CSK 246/06, nie publ.; z dnia 9 czerwca 2008 r., II UK 37/08, nie publ.; z dnia 19 grudnia 2001 r., IV CZ 200/01, nie publ.).

Wywód przedstawiony przez skarżącą nie odpowiada powyższym wymaganiom. Wnioskodawczyni sformułowała pierwsze z zagadnień w istocie jako problem hipotetyczny, nie zaś rzeczywisty i mający bezpośrednie znaczenie dla rozstrzygnięcia. Szczególne okoliczności faktyczne sprawy polegały na połączeniu nieruchomości objętych zasiedzeniem z inną nieruchomością, stanowiącą współwłasność M. i Z. C., następczym rozporządzeniu przez nich w 1947 r. na rzecz M. C. tylko prawem współwłasności, przy zachowaniu i wykonywaniu przez cały okres niezbędny dla zasiedzenia posiadania zależnego w części przekazanej, a samoistnego w części dotyczącej gruntów będących własnością osób trzecich, zamieszkiwaniu M.C. w zasadzie poza nieruchomością i wykonywaniu przez niego

względem niej ograniczonych przejawów władztwa. Trafnie wskazuje skarga, że wola posiadania powinna być skonkretyzowana co do granic przestrzennych, niemniej okoliczność, że na gruncie nie były wyznaczone granice nieruchomości ma znaczenie drugorzędne, skoro powierzchnia całego zajmowanego terenu została wyznaczona opłotowaniem, które założył, a następnie zmodernizował M. C. Posiadanie samoistne polega na samodzielnym, rzeczywistym i niezależnym stanie władztwa, możliwości podejmowania dyspozycji odpowiadających właścicielskim także w braku przekonania o istnieniu własnego prawa. Sąd tak rozumiany zakres wykonywanego władztwa oraz woli uzewnętrznionej w związku z tym i w jego granicach wobec właścicieli nieruchomości zasiadywanych i osób trzecich (tu: właściciela nieruchomości sąsiadującej M. C.) uznał za wykazany - w ramach przyjętej podstawy faktycznej rozstrzygnięcia - w zakresie dotyczącym nieruchomości będących własnością osób trzecich, wyłącznie w odniesieniu do M. C. i małżonki pozostającej z nim w ustroju wspólności majątkowej. W związku z tym należy zauważyć, że zgodnie z art. 398¹³ § 2 w zw. z art. 13 § 2 k.p.c. Sąd Najwyższy w postępowaniu kasacyjnym jest związany podstawą faktyczną zaskarżonego orzeczenia, a skargi nie można oprzeć na zarzutach ustalenia faktów lub oceny dowodów (art. 398³ § 3 w zw. z art. 13 § 2 k.p.c.).

Zagadnienie dotyczące pozorności umowy darowizny w istocie nie zawiera żadnego uzasadnienia, stąd uchyla się ocenie dokonywanej w ramach przedsądu.

Z tych względów Sąd Najwyższy na podstawie art. 398⁹ § 1 i 2 w zw. z art. 13 § 2 k.p.c. odmówił przyjęcia skargi do rozpoznania.